

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสารประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 14 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน จำนวน 70 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน กรรมการและเลขานุการ โรงเรียนละ 1 คน และ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง โรงเรียนละ 3 คน ผู้วิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสาร

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 40 - 49 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับ ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 10 - 12 ปี สำหรับวุฒิทางการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีวิธีการดำเนินงานนิเทศ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1   การกำหนดและแจ้งนโยบาย

โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการนิเทศโดยมีผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศ เป็นผู้กำหนดนโยบายการนิเทศ มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และมุ่งเน้นแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยเฉพาะรายวิชาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนมีวิธีการแจ้งนโยบายให้คณะครูทราบ โดยการชี้แจงในที่ประชุม และจัดทำเอกสารเผยแพร่

ขั้นตอนที่ 2   การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ

โรงเรียนเอกชนที่ได้รับรองมาตรฐานทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการด้านการนิเทศของโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ยึดตำแหน่งเป็นหลักประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าสายชั้น หัวหน้าระดับ และครูผู้สอนที่ครูในโรงเรียนให้การยอมรับว่ามีความสามารถในการสอน ในการแต่งตั้งครูเพื่อดำรงตำแหน่งต่าง ๆ โรงเรียนได้พิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารโรงเรียนจะประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการทราบถึงบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ คือ การวางแผนการดำเนินงานนิเทศ การจัดทำปฏิทินการนิเทศ การช่วยเหลือเพื่อนครูเมื่อมีปัญหาในการเรียนการสอน โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมีการประชุมทุกสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 3   การเตรียมการก่อนการปฏิบัติการนิเทศ

โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่มีการวางแผนการนิเทศโดยคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน การประชุมครูในโรงเรียน เพื่อร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาในโรงเรียน โดยเฉพาะปัญหาด้านการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแผนการดำเนินงานนิเทศ

ในการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ทุกโรงเรียนมีการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนเตรียมพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และบุคลิกภาพ โดยการจัดประชุม และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยาย ให้ความรู้ การส่งครูไปอบรม ศึกษาตงานนอกสถานที่ การให้ศึกษาเอกสารที่โรงเรียนจัดให้ อีกทั้งยังมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษามาให้คำแนะนำ

การเตรียมเครื่องมือการนิเทศ ทุกโรงเรียนมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ จัดเตรียมเครื่องมือต่าง ๆ โดยการดัดแปลงมาจากเครื่องมือของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ประกอบไปด้วยแผนการสอน แบบบันทึกการสังเกตการสอน แบบประเมินตนเอง แบบประเมินโดยผู้ปกครอง สมุดบันทึกประจำตัวครู แบบสอบถามผู้รับการนิเทศ แบบสอบถามนักเรียน แบบบันทึกการสำรวจห้องเรียน และแบบการสังเกตการสอน

ขั้นตอนที่ 4   การปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศของโรงเรียนเอกชนที่ได้รับรองมาตรฐาน มีกิจกรรมหลักคือการสังเกตการสอน โดยคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ได้กำหนดตารางสำหรับการสังเกต การสอน โดยกำหนดให้ครูทุกคนต้องได้รับการนิเทศ อย่างน้อยเทอมละ 2 ครั้ง โดยครูผู้สอนต้องเขียนแผนการสอน นำไปปรึกษาผู้นิเทศก่อน ส่วนใหญ่มีผู้นิเทศ 2 คน คือ ครูใหญ่ หรือ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวด หรือ หัวหน้าระดับ หลังการสังเกตการสอนผู้นิเทศกับครูผู้รับการนิเทศ จะมาปรึกษาหารือ ว่าในการสอนมีส่วนใดบ้างที่ดีแล้ว และส่วนใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข นอกเหนือจากการสังเกตการสอนแล้ว โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ที่ใช้การนิเทศคือ การประชุม การให้ศึกษาเอกสาร การให้คำปรึกษา การบริการเอกสารทางวิชาการ การศึกษาตงานนอกสถานที่ การสาธิตการสอน การสอบถามนักเรียน ครูประเมินตนเอง การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อนครูแนะนำ การนิเทศ โดยบุคคลภายนอก การตรวจสื่อ และหลังการปฏิบัติการนิเทศ จะมีการควบคุมติดตามผลโดยคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และนำเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อประชุมชี้แจงให้คณะครูในโรงเรียนทราบ

การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างขวัญและกำลังใจตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน โดยการกล่าววยกย่องชมเชย ให้คำแนะนำให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติงานต่อไป การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นและความสามารถตนเองอย่างเต็มที่ นับว่าเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ อย่างหนึ่งแก่คณะครู นอกเหนือจากเงินเดือน และสวัสดิการต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีให้

ขั้นตอนที่ 5   การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานส่วนใหญ่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน โดยมีผู้ประเมินคือ คณะกรรมการนิเทศ วิธีการประเมินใช้การประชุม เครื่องมือ การสังเกต การสอบถาม ผลการประเมินโรงเรียนโรงเรียนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป และใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบแก่คณะครู

3. ปัญหาจากการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามขั้นตอนที่ปฏิบัติ คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการ การเตรียมการก่อนการปฏิบัตินิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลการดำเนินงาน พบว่าโรงเรียนไม่มีปัญหาในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ แต่เมื่อศึกษาในภาพรวมของการปฏิบัติงานการนิเทศพบว่าสิ่งที่เป็นปัญหา ได้แก่ เรื่องเวลา การจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาโรงเรียนมีเวลาจำกัด คือประมาณ 4 เดือน แต่โรงเรียนมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติหลายกิจกรรม ทำให้มีเวลาในการดำเนินการนิเทศน้อย ปัญหาในเรื่องบุคลากร โรงเรียนขาดบุคลากรในบางสาขา เช่น คณิต - ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ปัญหาครูลาออกกลางคันเพื่อไปรับราชการ และปัญหาคณะกรรมการนิเทศมีภาระงานมาก คือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการนิเทศ ต้องรับหน้าที่หรือตำแหน่งอื่นด้วย ทำให้การปฏิบัติงานในบางครั้งไม่เต็มที่ ปัญหาครูอาวุโสบางท่านไม่ค่อยยอมรับในเรื่องการนิเทศ ปัญหาครูไม่ค่อยสนใจเอกสารทางวิชาการที่ทางโรงเรียนจัดให้ และปัญหาครูเขียนแผนการสอนเพื่อส่งหัวหน้าหมวด หรือฝ่ายวิชาการตรวจตามที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ ไม่ได้เขียนเพื่อใช้สอนจริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และสมควรที่จะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การกำหนดและแจ้งนโยบาย ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีการกำหนดนโยบายการนิเทศทุกโรงเรียน โดยมีหลักการที่มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู และแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องของนโยบายที่จะปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เพราะถือว่านโยบายเป็นกรอบ หรือแนวทางที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ปฏิบัติหรือบุคลากรในโรงเรียนจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ และแนวทางที่จะปฏิบัติในเรื่องของการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ทั้งนี้เห็นได้จากผู้บริหารโรงเรียน ได้จัดประชุมคณะกรรมการนิเทศอยู่เป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อทบทวนนโยบายในการปฏิบัติงาน ซึ่งหัวใจสำคัญของเรื่องก็คือ ครูจะต้องเข้าใจว่าที่โรงเรียนได้กำหนดนโยบายไว้แล้วนั้น จะต้องถูกนำมาตีความเป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้

ซึ่งคู่มือการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534) ได้กล่าวถึงหลักในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

- แสดงทิศทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน
- แสดงจุดเน้นและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ
- มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
- สนองตอบต่อปัญหาและความต้องการพัฒนาอย่างแท้จริง
- สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ

ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับ หัวหน้าสายชั้น และครูผู้สอนที่ครูให้การยอมรับว่ามีความสามารถในการสอน เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนจะแต่งตั้งคณะกรรมการจากครูผู้สอนที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่นหัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับ โรงเรียนทุกโรงเรียนได้พิจารณาจากคุณสมบัติ ด้านความรู้ความสามารถ การมีประสบการณ์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้การดำเนินงานตามคู่มือการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศก่อน เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามคำจำกัดความของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ภายในโรงเรียนก็คือ บุคคลที่อยู่ภายในโรงเรียน เช่น ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูหัวหน้าวิชาการ ครูที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญแขนงหนึ่งแขนงใด เช่นดนตรี พลศึกษา

3. การเตรียมการก่อนการปฏิบัติการณ์เทศ

3.1 การวางแผนการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่าทุกโรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศ โดยมีคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ มีการจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน และในระดับหมวดวิชา ระดับชั้น เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการของบุคลากร วิเคราะห์ปัญหาเพื่อให้ทราบสาเหตุและร่วมกันกำหนดทางเลือก หรือวิธีการที่จะนิเทศ กำหนดปฏิทินและตารางการนิเทศ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม การให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การให้ผู้ทำงานทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ทำให้การวางแผนการนิเทศภายในเกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3.2 การเตรียมเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่าทุกโรงเรียนมีเครื่องมือสังเกตพฤติกรรม การสอน โดยมีคณะกรรมการนิเทศภายในเป็นผู้จัดเตรียม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแบบสังเกตการสอน คือแบบบันทึกก่อนสังเกตการสอน แบบบันทึกระหว่างการสังเกตการสอน และแบบบันทึกหลังการสังเกตการสอน เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการสอนที่นำมาใช้โรงเรียนได้นำเครื่องมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมาปรับใช้ ทำให้การนิเทศการสอนของครูมีระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูได้

3.3 การให้ความรู้แก่ผู้นิเทศ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ให้ความสนใจที่จะพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศ ทุกโรงเรียนจะเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้แก่คณะครู ในการประชุมก่อนเปิดภาคเรียน นอกจากนั้นโรงเรียนยังจัดหาเอกสารที่เกี่ยวกับกานิเทศมาให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการที่ถูกต้อง คือการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ได้เกิดความตระหนักและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่โรงเรียนมุ่งเน้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธราวุธ ศรีแก้ว (2535) ซึ่งได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและผู้นิเทศว่า ก่อนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนควรต้องมีการเตรียมความพร้อม ให้แก่คณะครูและผู้นิเทศ เกิดความต้องการและเห็นความสำคัญของการนิเทศ

4. การปฏิบัติการณ์พิเศษ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ทุกโรงเรียนปฏิบัติการณ์พิเศษ โดยใช้กิจกรรมการณ์พิเศษที่เป็นหลักคือ การสังเกตการสอนในห้องเรียน นั้นหมายถึงโรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียน ได้จัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายคือมุ่งแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กโดยการพัฒนาเทคนิคการสอนของครู เพราะก่อนที่ครูจะสอนจะต้องนำแผนการสอนมาให้ผู้นิเทศ คือหัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับได้ตรวจ พร้อมกับคำแนะนำที่ควรปรับปรุงก่อนนำไปสอนจริง โรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนเน้นให้ครูใช้สื่อประกอบในการสอน ซึ่งโรงเรียนให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จะคอยนิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด นับว่าเป็นขวัญ กำลังใจแก่ครูอย่างดี

นอกจากการสังเกตการสอนในห้องเรียนแล้วกิจกรรมที่พบในโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ การให้คำปรึกษา การสาธิตการสอน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ซึ่งในการเลือกกิจกรรมการณ์พิเศษโรงเรียนส่วนใหญ่เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และคำนึงถึงปัญหาความต้องการของโรงเรียนมาเป็นตัวกำหนดในการเลือกกิจกรรม อย่างไรก็ตามโรงเรียนควรพิจารณาถึงตัวกิจกรรมด้วยว่ากิจกรรมที่นำมาจัดนั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรหรือผู้รับการณ์พิเศษในด้านใดบ้าง สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนหรือไม่ เพียงไร เพราะกิจกรรมการณ์พิเศษแต่ละประเภทนั้นจะตอบสนองต่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังที่แอร์ริส (1985) ได้เสนอไว้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเลือกกิจกรรมการณ์พิเศษ

5. การประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศ

ผลการวิจัยพบว่า ทุกโรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการนิเทศโดยคณะกรรมการนิเทศมีการติดตามโดยบันทึกผลเป็นระยะ และรายงานผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน และรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ ครูผู้รับการณ์พิเศษได้รับทราบถึงการติดตาม การปฏิบัติงานจากการประชุมครูและทางโรงเรียนจัดทำเอกสารแจก ผู้วิจัยคิดว่าในการปฏิบัติงาน ถ้าผู้ปฏิบัติงานได้มีการวางแผนในการดำเนินการและมีการจดบันทึกการดำเนินงานของตนเองไว้แต่ละครั้งที่ได้ปฏิบัติงาน เชื่อว่าการติดตามประเมินผล ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานต่อไป ทั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ

และครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งในทางปฏิบัติที่ทางโรงเรียนได้ปฏิบัตินั้น ส่วนใหญ่มีการติดตามโดยการซักถามและจดบันทึกการปฏิบัติงานเป็นระยะ และรายงานผลเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงาน

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทุกโรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานในช่วงเวลาระหว่างการดำเนินงานและสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณี ชาญชิต (2534) ที่กล่าวถึงขั้นตอนของการประเมินผล คณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในจะประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานและสิ้นสุดโครงการแล้วนำผลไปพัฒนางาน และผลการวิจัยของสมาน เศรษฐดาวิตย์ (2534) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนต้องมีขั้นตอนของการประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศโดยผู้ประเมินจะเป็นคณะกรรมการดำเนินการนิเทศหรือครูผู้รับการนิเทศ ประเมินตนเองหรือผู้บริหารโรงเรียนในฐานะประธานกรรมการ จะเป็นผู้ประเมินก็ตามทำให้ทราบถึงผลของการปฏิบัติงานว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาเอกชน กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนว่า ผู้มีหน้าที่ประเมินได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าสาย และครูซึ่งคณะครูให้การยอมรับ และได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีการประเมินผลคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอาจทำการประเมินผลได้ 2 วิธี ดังนี้

- ประเมินผลด้วยเครื่องมือ เป็นวิธีประเมินผลที่มีคุณภาพและใช้ความพยายามในการรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เครื่องมือที่นิยมใช้กันมากที่สุดได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

- ประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นวิธีการประเมินที่อาศัยครูในโรงเรียนมาดำเนินการพิจารณาข้อมูลร่วมกัน โดยอาจดำเนินการในลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน การประชุมอภิปรายปัญหาาร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2534)

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1. ควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศ โดยใช้กิจกรรมการนิเทศหลาย ๆ กิจกรรม นอกจากการกิจกรรมการนิเทศแบบการสังเกตการสอนในห้องเรียน
2. ควรจัดการอบรมเรื่องการทำนิเทศภายในโรงเรียนโดยตรง เพื่อให้คณะครูของโรงเรียนเอกชน ได้เข้ารับการอบรม
3. ควรจัดการสัมมนาทางวิชาการในเรื่องการทำนิเทศภายในของโรงเรียน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการทำนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนเอกชน ที่อยู่ในกลุ่มร่วมกับโรงเรียนรัฐบาล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการทำนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานโดยการศึกษาเฉพาะกรณี